

***RAPORT***  
***z Warsztatu Refleksyjnego***  
***nr 1/2018***



*Podkowa Leśna, 10.02.2018r*



„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”  
Lokalna grupa działania: Stowarzyszenie LGD Zielone Sąsiedztwo współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej  
w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

<b>I. Cel warsztatu refleksyjnego.....</b>	<b>3</b>
<b>II. Poruszane zagadnienia .....</b>	<b>3</b>
<b>III. Wymagania dotyczące ewaluacji i monitoringu wynikające z Wytycznych MRiRW 5/2017 .....</b>	<b>4</b>
<b>IV. Kamienie milowe .....</b>	<b>4</b>
<b>V. Stan realizacji LSR na dzień 31.12.2017r.....</b>	<b>4</b>
<b>VI. Wskaźniki.....</b>	<b>6</b>
<b>VII. Jakość projektów .....</b>	<b>6</b>
<b>VIII. Procedury i kryteria .....</b>	<b>7</b>
<b>IX. Granty .....</b>	<b>8</b>
<b>X. Zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zróżnicowanie potrzeb między poszczególnymi gminami.....</b>	<b>8</b>
<b>XI. Aktywizacja i funkcjonowanie Biura LGD .....</b>	<b>9</b>
<b>XI. Podsumowanie.....</b>	<b>10</b>

## I. Cel warsztatu refleksyjnego

10 lutego 2018 r w Podkowie Leśnej (Pensjonat Krzysin ul. Sienkiewicza 7) odbył się Warsztat refleksyjny Stowarzyszenia LGD „Zielone Sąsiedztwo”.

Warsztat refleksyjny stanowi element ewaluacji wewnętrznej on-going, wprowadzony do realizacji w LGD Wytyczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Wytyczna 5/3/2017 z 18 sierpnia 2017 r.). Zgodnie z nią oraz Podręcznikiem Monitoringu i Ewaluacji LSR, na początku każdego roku LGD dokonuje ewaluacji wewnętrznej, której kulminacyjnym punktem jest przeprowadzanie ćwiczeń analityczno-refleksyjnych mających na celu dokonanie bieżącej analizy procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR.

Celem warsztatu jest bieżąca analiza procesu wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju poprzez lepsze zrozumienie osiągniętych rezultatów, zmian otoczenia oraz przewidywanie zagrożeń związanych z realizacją wskaźników a poprzez to całej Strategii. Rozważania przeprowadzone w trakcie warsztatów mogą być podstawą do podejmowania decyzji o ewentualnej zmianie kierunku działań – jeśli to będzie konieczne – oraz stanowią wkład w ewaluację *ex-post*.

Obecni byli przedstawiciele Zarządu LGD, Komisji rewizyjnej, Rady Oceniającej, Biura LGD, Instytucji z obszaru LGD oraz mieszkańców Gmin członkowskich.

## II. Poruszane zagadnienia

Podczas warsztatu podjęto dyskusję w oparciu o następujące zagadnienia:

- a/ Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?
- b/ W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?
- c/ W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?
- d/ W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?
- e/ Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?
- f/ Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?
- g/ Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
- h/ Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

W trakcie warsztatów, zostały szczegółowo przedstawione działania i inicjatywy podejmowane przez LGD w 2017 roku, ( min nabory wniosków, działania promocyjne, warsztaty szkoleniowe dla wnioskodawców).

Dyskusja została oparta o przygotowane przez pracowników biura zestawienia dostępnych danych za badany okres wraz z materiałami wykorzystanymi do sporządzenia Sprawozdania za 2017 rok.

### III. Wymagania dotyczące ewaluacji i monitoringu wynikające z Wytycznych MRiRW 5/2017

W związku z wprowadzeniem wytycznych nr 5/2017 LGD zostało zobligowane do:

- dostosowania wskaźników zawartych w LSR do wskaźników tzw. obowiązkowych PROW
- wypełniania ankiety monitorującej realizację Planu Komunikacji ( raz na pół roku)
- składania sprawozdania z realizacji LSR ( raz w roku)
- przeprowadzenia Warsztatu Refleksyjnego na początku każdego roku
- zlecenia ewaluacji zewnętrznej raz w latach 2020-2022

### IV. Kamienie milowe

Kamień milowy (ang. *milestone*) – w zarządzaniu projektami, jest to ważne zdarzenie w harmonogramie o czasie trwania 0, które podsumowuje określony zestaw zadań, bądź daną fazę projektu.

Kamienie milowe określono jako moment weryfikacji realizacji wskaźników oraz wydatkowanie środków do końca 2018 roku. Jako wartość graniczną ustalono realizację zaplanowanych do 2018 roku wskaźników produktu na poziomie 40%.

### V. Stan realizacji LSR na dzień 31.12.2017r

**Zagadnienie:** *Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?*

*Jeżeli nie, to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?*

*Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?*

*Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?*

Informacje o naborach 1-4 zrealizowanych w 2017r:

- przeprowadzone zostały 4 nabory na kwotę 1 650 000 zł,
- złożono w sumie 21 wniosków w tym 13 na premie, 3 na rozwój działalności, 2 produkt lokalny, 3 innowacyjne przedsięwzięcia gospodarcze i społeczne,
- do weryfikacji Urzędu Marszałkowskiego przekazano 19 wniosków,
- z naboru 1 podpisano do tej pory 6 umów na kwotę 300 000 zł,
- 2 osoby zrezygnowały z podpisania umowy (100 000 zł),
- 2 osoby nie przesłały uzupełnień do wniosku ( 100 000 zł),
- w weryfikacji UM jest 5 wniosków z naboru 3 i 4 na kwotę 600 tys.zł.

**Wnioski z dyskusji:** Zgodnie z wytycznymi i zaleceniami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego opracowując LSR opracowano harmonogram naborów określający równomierne rozłożenie naborów w czasie. W trakcie dyskusji okazało się, iż w tym momencie ( początek 2018 roku) trudno odnieść się do realizacji wskaźników – jesteśmy przed kolejnymi naborami a przed końcową weryfikacją wniosków w Urzędzie Marszałkowskim.

Bardzo długi proces zatwierdzania przez Urząd Marszałkowski procedur wynikających ze zmian w obowiązujących przepisach i autokorekt w LSR, akceptacji terminów naborów a co za tym idzie wstrzymywanie planowanych na 2016r naborów w istotny sposób wpłynęły na niski poziom realizacji wskaźników produktu. W związku z opóźnieniami Zarząd LGD „Zielone Sąsiedztwo” oraz przedstawiciele Rady Oceniającej interweniowali, animując w lipcu 2017r spotkanie z Kierownikiem Wydziału LEADER panem Piotrem Łukasikiem oraz opiekunem LGD. W drugim półroczu 2017r nastąpiło odczuwalne usprawnienie procesu komunikacji z UM.

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Stan docelowy na koniec	Jednostka miary	Stan na 31.12.2018	Realizacja (%) Aktualna	
								Umowa	Płatność
Rozwój społeczno-gospodarczy poprzez udostępnienie infrastruktury i świadczenie usług z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań współpracy międzysektorowej	I.1. Powstawanie innowacyjnych i wyspecjalizowanych centrów lokalnego rozwoju gospodarczego, aktywności obywatelskiej i integracji oraz wymiany doświadczeń na terenie gmin tworzących LGD	Liczba osób korzystających z centrów lokalnego rozwoju społecznego i/lub gospodarczego.  Liczba osób korzystających z nowej lub ulepszonej infrastruktury kulturalnej	I.1.1 Wsparcie powstawania nowych i rozwój istniejących przedsięwzięć gospodarczych i społecznych.	Liczba projektów ukierunkowanych na innowacje społeczne i gospodarcze	1	Szt.	0	0	0
				Liczba operacji obejmujących budowę, przebudowę i wyposażenie obiektów należących do podmiotów działających w sferze kultury i lokalnej gospodarki	3	Szt.	1	0	0
	I.2 Innowacyjna współpraca międzysektorowa budująca kapitał społeczny i gospodarczy.	Liczba osób uczestnicząca w wydarzeniach integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, szkoleniowych i innych wzmacniających kapitał społeczny.	I.2.1 Projekty innowacyjne w zakresie organizacji i zarządzania, usług szkoleniowych, doradczych w tym dla mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców.  I.2.2 Wzmocnienie kapitału społecznego oraz rozwój produktów lokalnych	Liczba operacji o charakterach szkoleniowo-doradczym.	1	Szt.	1	0	0
				Liczba projektów ukierunkowanych na rozwój produktów lokalnych.  Liczba operacji z zakresu integracji społecznej	2 2	Szt. Szt.	2 1	0 0	0 0
	I.3 Wsparcie powstawania nowych firm	Liczba utworzonych miejsc pracy, oraz Liczba przedsiębiorstw	I.3.1 Wsparcie rozwoju i powstawania nowych przedsiębiorstw.	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	36	Szt.	21	6	0

- Przedsięwzięcie I.1.1 - całkowity wskaźnik produktu „ Liczba operacji obejmujących budowę, przebudowę i wyposażenie obiektów należących do podmiotów działających w sferze kultury i lokalnej gospodarki” zakładamy, że zostanie zrealizowany poprzez 3 wnioski złożone w ramach naboru nr 3/2017  
W ramach w/w przedsięwzięcia w roku 2019 planuje się ogłoszenie kolejnego naboru ze wskaźnikiem produktu „Liczba projektów ukierunkowanych na innowacje społeczno – gospodarcze” 1 szt.  
W ramach w/w przedsięwzięcia w roku 2018 planuje się ogłoszenie kolejnego naboru ze wskaźnikiem produktu „Liczba operacji z zakresu integracji społecznych” 2szt.
- Przedsięwzięcie I.2.2 – wskaźnik produktu „Liczba projektów ukierunkowanych na rozwój produktów lokalnych”2 szt , 2 wnioski złożono w 2017r w ramach naboru 4/2017 - jeśli zostaną podpisane obie umowy będzie pełna realizacja tak określonego wskaźnika.  
W ramach w/w przedsięwzięcia w roku 2018 planuje się ogłoszenie kolejnego naboru ze wskaźnikiem produktu „Liczba operacji z zakresu integracji społecznych” 2szt.

	I.3 Wsparcie powstawania nowych firm i rozwoju lokalnego rynku pracy.	Liczba utworzonych miejsc pracy, oraz Liczba przedsiębiorstw rozwijających działalność gospodarczą	I.3.1 Wsparcie rozwoju i powstawania nowych przedsiębiorstw.	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa  Liczba operacji dotyczących rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	36 13	Szt. Szt.	21 7	6 0	0 0
	I.4. Rozbudowanie oferty komplementarnych usług o charakterze społecznym, skierowanych do osób z różnych grup wiekowych oraz znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób przeszkolonych, które nabyły nowe umiejętności w tym osoby z grup defaworyzowanych	I.4.1 Projekty realizowane w ramach rozwoju tzw. Srebrnej ekonomii.	Liczba operacji skierowanych do grupy osób starszych i niesamodzielnych  Liczba operacji polegających na likwidacji barier architektonicznych	1 1	Szt. Szt.	0 1	0 0	0 0
			I.4.2 Działania kierowane do grup defaworyzowanych wykorzystujące lokalny potencjał i rynek pracy.	Liczba operacji skierowanych do grup defaworyzowanych.	1	Szt.	1	0	0
Cel II. Ochrona środowiska i klimatu oraz wykorzystanie potencjału przyrodniczego i krajobrazu kulturowego wpływa na wysoką jakość życia mieszkańców, przyciąga nowych mieszkańców oraz turystów	II.1 Kompleksowa promocja walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych obszaru LGD oraz oferty i usług na nich bazujących wobec obecnych i przyszłych mieszkańców oraz gości i turystów.	Liczba osób które zapoznaly się z wydawnictwami promocyjnymi, lub wzięły udział w wydarzeniu promocyjnym.	II.1.1 Projekty służące promocji i rozwojowi kultury, turystyki, rekreacji i sportu, w tym promocja zasobów i potencjału obszaru LGD wobec mieszkańców i partnerów zewnętrznych.	Liczba projektów z zakresu promocji walorów środowiska naturalnego i przyrodniczego	1	Szt.	1	0	0

	II.2 Tworzenie miejsc integracji oraz rozwoju kultury, turystyki, rekreacji i sportu z wykorzystaniem działań służących zachowaniu środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ochronie klimatu	Liczba osób korzystających z nowej lub ulepszonej infrastruktury kulturalnej, turystycznej, rekreacyjnej i sportowej.	II.2.1 Tworzenie warunków do rozwoju kultury, turystyki, rekreacji i sportu.	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej	3	Szt.	0	0	0
			II.2.2 Przedsięwzięcia inwestycyjne służące ochronie walorów przyrodniczych, zachowaniu ekosystemów, ochronie zabytkowej miejscowości.	Liczba zabytków oraz miejsc stanowiących o zabytkowym charakterach miejscowości z obszaru LGD poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	3	Szt.	0	0	0
	II.3 Budowa świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych lokalnej społeczności.	Liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach proekologicznych i prozdrowotnych	II.3.1 inicjatywy proekologiczne i prozdrowotne.	Liczba operacji mających pozytywny wpływ na ochronę środowiska i/lub łagodzenie zmian klimatu, promowanie postaw ekologicznych i prozdrowotnych	1	Szt.	0	0	0
	II.4 Rozwój publicznej infrastruktury komunikacyjnej i promocja ekologicznych środków transportu.	Liczba odbiorców działań promujących alternatywne sposoby komunikacji.	II.4.1 Dobra jakość i dostępność komunikacyjna na obszarze LGD.	Liczba operacji z zakresu promocji transportu zbiorowego i alternatywnych sposobów komunikacji.	1	Szt.	1	0	0

### Zalecenia:

- dobra współpraca z beneficjentami oraz UMWM na każdym etapie przygotowania, realizacji i rozliczania wniosków składanych do LGD,
- angażowanie Gmin członkowskich w realizację LSR poprzez zachęcanie przedstawicieli Gmin do aktywnego włączania się w działania LGD,
- zapewnienie płynności finansowej LGD w zakresie funkcjonowania biura, realizacji Planu Komunikacji i realizacji LSR m. innymi poprzez podniesienie rocznej składki członkowskiej od członkowskich Gmin,
- utrzymanie wizerunku LGD „Zielone Sąsiedztwo” jako międzysektorowej organizacji partnerskiej działającej w sferze pożytku publicznego na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców obszaru LGD.

## VI. Wskaźniki

**Zagadnienie:** *Czy przyjęty system wskaźników sprawdza się i dostarcza wszystkich potrzebnych informacji?*

**Wnioski z dyskusji:** Przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkich niezbędnych informacji i nie ma potrzeby zmiany czy modyfikacji. System wskaźnikowania jest na ten moment zbieżny z wytycznymi Ministerstwa. W przyszłości dane pozyskiwane od beneficjentów po podpisaniu umowy i realizacji projektów (sprawozdania, ankiety monitorujące) będą umożliwiły agregację danych niezbędnych do przekazania.

### Zalecenia:

- monitorować możliwość agregacji wskaźników do celów sprawozdawczych

## VII. Jakość projektów

**Zagadnienie:** *Czy jakość projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych jest zadowalająca?*

- W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?
- W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków budzi wątpliwość?
- Jeżeli nie, to jak odbije się to na realizacji celów LSR?
- Co można zrobić, by podnieść jakość wniosków?

*W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?*

- Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?
- Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jakie i jak można na nie zareagować?

Podczas Warsztatu Refleksyjnego przeanalizowano informacje dotyczące doradztwa i szkoleń przekazane przez odpowiedzialnego za ten zakres pracownika biura LGD. Wzięto także pod uwagę uwagi i refleksje Przewodniczącej Rady Oceniającej i obecnych członków.

**Wnioski z dyskusji:** Jakość wniosków składanych w naborach jest raczej zadowolająca choć zdarzają się wnioski przygotowane z różną dbałością szczególnie z zakresu rozwoju przedsiębiorczości. Należy systematycznie zachęcać beneficjentów do korzystania z doradztwa w biurze LGD w zakresie wypełniania dokumentacji aplikacyjnej oraz zapewniać im szkolenia. Wpływ na jakość składanych wniosków mógł mieć niewielki poziom konkurencji w naborach realizowanych w roku 2017. Składane wnioski wpisują się w LSR i równomiernie rozkładają się na poszczególne Gminy.

Zwrócono uwagę na projekty zagrożone tzw. tworzeniem sztucznych warunków przyznania pomocy z jednej strony a uregulowaniami prawnymi obowiązującymi w tej chwili.

#### **Zalecenia:**

- kontynuować działania doradcze i szkoleniowe w Biurze LGD.
- Umożliwić kontakt beneficjentom i wymianę doświadczeń oraz dobrych praktyk (np. w formie forum).
- Wspierać beneficjentów w procesie realizacji i rozliczenia środków.
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie doradztwa.

## **VIII. Procedury i kryteria**

**Zagadnienie:** *W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?*

- *Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?*
- *Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?*
- *Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?*

*Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?*

- *Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie, by podnieść ich użyteczność?*

W 2017 roku Wytyczne nr 6/4/2017 zastąpiły wytyczne nr 2/1/2016 co wymusiło aktualizację dokumentów m.in. procedury oceny wniosków.

Wprowadzone zmiany:

- Ocena zgodności operacji z LSR (obecnie ocena zawiera również ocenę wstępną a także zgodności z PROW)
- zmiana załącznika nr 2 (zmiany kosmetyczne)
- ocena zgodności z LSR jest przeprowadzana przez Biuro a zatwierdzana przez Radę
- możliwość wezwania do uzupełnienia dokumentów lub złożenia wyjaśnień
- uzasadnienie oceny jest konieczne w odniesieniu do każdego kryterium



**Wnioski z dyskusji:** Procedura została zaktualizowana i zaakceptowana na początku 2018 roku. Jej zapisy są zgodne z obowiązującymi wytycznymi i znacząco usprawniają proces oceny. Stosowane kryteria są dobrze doprecyzowane i pozwalają na wybór projektów wpisujących się w cele określone w LSR. Wnioskodawcy nie zgłaszają wątpliwości co do zapisów w karcie oceny.

## IX. Granty

Ostatnia aktualizacja harmonogramu planowanych naborów umożliwiła rezygnację z większości projektów grantowych na rzecz konkursów. Taka zmiana wynikała bezpośrednio z obawy o realizację wskaźników oraz kondycję finansową stowarzyszenia w trakcie realizacji projektów grantowych. Pozostawiono grant w 2019 roku, który umożliwi współudział w realizacji LSR mniejszym organizacjom i podmiotom. W tej chwili LGD ma zarezerwowane środki na realizację jednego projektu grantowego. Należy jednak dobrze zastanowić się nad wydatkowaniem środków w ten sposób – konieczność opracowania i zatwierdzenia dodatkowej procedury, zaangażowanie biura LGD, poręczenie za NGO wnioskujące o środki do Biura LGD.

## X. Zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zróżnicowanie potrzeb między poszczególnymi gminami.

**Zagadnienie:** *W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?*

**Wnioski z dyskusji:** Projekty składane przez mieszkańców obszaru LGD przyczyniają się do osiągnięcia celów zapisanych w LSR. Zwrócono uwagę na zakres 3 projektów złożonych przez Gminy w naborze nr 3/2017 – pumptracki, które nie wpisują się bezpośrednio w harmonogramowe realizowanie wskaźników natomiast z całą pewnością bezpośrednio odpowiadają na potrzeby mieszkańców.

W ostatnim czasie obserwujemy istotny wzrost aktywności społecznej mieszkańców w gminie Brwinów. Powstają nowe stowarzyszenia tworzone przez nowych mieszkańców gminy. Realizowane są nowe projekty. Jest to duża i zróżnicowana gmina z aktywnymi sołectwami i mocnymi liderami.

W Podkowie Leśnej poziom aktywności obywatelskiej w ostatnich kilku latach spadł. Być może wynika to z naturalnego rytmu, kiedy po wzmożonej aktywności następuje spadek działalności społecznej. Może na to mieć wpływ starzenie się społeczności Miasta i niedostateczna aktywność nowych i młodych mieszkańców,

Milanówek to miejscowość gdzie funkcjonują organizacje od dawna wpisujące się w charakter miejscowości.

Na obszarze trzech gmin członkowskich nadal obserwuje się stosunkowo wysoki poziom aktywności społecznej, jednak brak możliwości finansowych i skomplikowane procedury rozliczania grantów pozyskiwanych ze źródeł wewnętrznych i zewnętrznych ograniczają zakres działań.

Zauważalny jest nowy trend w NGO, które skupiają się na działaniach związanych z kulturą fizyczną i sportem. Następuje też zmiana profilu liderów – widoczne stają się silne osobowości, osoby prywatne, zamożne, które zrealizowały swoje cele zawodowe i pragną udzielać się społecznie.



Środki możliwe do pozyskania za pośrednictwem LGD są nadal atrakcyjne dla Gmin członkowskich, jednakże ich wielkość nie pozwala na zaspokojenie wszystkich deklarowanych potrzeb.

### Zalecenia:

- -zabieganie o pozytywny wizerunek LGD jako organizacji partnerskiej, wspierającej, otwartej na nowe inicjatywy,
- - wspieranie nowych liderów i aktywnych środowisk – Ew budowanie trwałych mechanizmów wsparcia i uznania ich dorobku na rzecz dobra wspólnego,
- - utrzymywanie kontaktów i współpracy międzyśrodowiskowej oraz podejmowanie działań na rzecz aktywizacji mieszkańców Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów,
- - promocja idei PTO wśród mieszkańców i na zewnątrz,
- - doskonalenie współpracy międzysektorowej szczególnie pomiędzy samorządami a lokalnymi organizacjami pozarządowymi,
- - promocja prospołecznych postaw przedsiębiorczych.

## XI. Aktywizacja i funkcjonowanie Biura LGD

**Zagadnienie:** Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?

Omówiono funkcjonowanie biura LGD i zakres realizowanych działań, w tym

- realizację i zakres Planu szkoleń dla członków Organu Decyzyjnego,
- realizację Planu szkoleń dla pracowników biura,
- sposób i efekty realizacji działań doradczych,
- . sposób i efekty realizacji działań animacyjnych i promocyjnych.

PLAN SZKOLEŃ DLA CZŁONKÓW ORGANU DECYZYJNEGO STOWARZYSZENIA LGD „ ZIELONE SĄSIĘDZTWO”

LP.	Zakres szkolenia	Planowany termin realizacji szkolenia												Przewidywany czas trwania szkolenia	Rodzaj dokumentu potwierdzającego szkolenie				
		2016		2017		2018		2019		2020		2021				2022			
		I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II			I	II		
1	Przygotowanie do wdrażania Lokalnej Strategii Kierowanej przez Społeczność	X															1 dzień/8 godzin	Certyfikat/zaświadczenie/ /dane własne LGD- ewidencja szkoleń	
2.	Obowiązujące przepisy regulujące problematykę PROW 2014-2020			X		X		X		X								W zależności od oferty	Certyfikat/zaświadczenie/ /dane własne LGD- ewidencja szkoleń
3.	Obowiązki członków organu decyzyjnego	X		X		X		X		X								W zależności od oferty	Certyfikat/zaświadczenie/ /dane własne LGD- ewidencja szkoleń
4.	Zasady wypełniania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczeniowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”	X	X	X		X		X		X								W zależności od oferty	Certyfikat/zaświadczenie/ /dane własne LGD- ewidencja szkoleń
5.	Procedury oceny wniosków oraz wyboru ich do finansowania	X		X		X		X		X								W zależności od oferty	Certyfikat/zaświadczenie/ /dane własne LGD- ewidencja szkoleń

\*Terminy i tematy szkoleń mogą ulec modyfikacji i zostać dostosowane do bieżącego zapotrzebowania wynikającego z realizacji LSR „Zielone Sąsiedztwo”.

PODDZIAŁANIE 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji						
Nazwa wskaźnika	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)
Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	4.1	-	-	Produkt	Osobodzień	13+47
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	4.2	Ogółem	4.2	Produkt	Sztuka	147+411
		Osoby fizyczne	4.2.1	Produkt	Sztuka	118+284
		Instytucje	4.2.2	Produkt	Sztuka	6+55
		Liczba podmiotów, które złożyły wniosek o przyznanie pomocy	4.2.3	Produkt	Sztuka	21
		Liczba podmiotów, które zawarły umowę o przyznanie pomocy	4.2.4	Rezultat	Sztuka	6
Liczba spotkań / wydarzeń adresowanych do mieszkańców	4.3	-	-	Produkt	Sztuka	9+9
Liczba konferencji / targów / prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	4.4	-	-	Produkt	Sztuka	0
Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	4.5	-	-	Rezultat	Sztuka	5000+56037
Liczba złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach prowadzonych naborów	Ogółem				Sztuka	21
	Wnioski zgodne z LSR				Sztuka	19
	Wnioski wybrane przez LGD				Sztuka	19

Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR;

Omówiono realizację Planu Komunikacji i działania promocyjno/ informacyjno/aktywizujące w aspekcie realizacji założeń LSR. Podkreślono dużą liczbę i jakość działań zrealizowanych w ramach Planu Komunikacji. Omówiono rolę Zarządu i Rady LGD i sposoby komunikowania się z członkami Stowarzyszenia. Podkreślono rolę informowania i konsultowania oraz aktywizowania współpracujących podmiotów w uwspólnioną, partnerską realizację celów LSR.

Na uwagę zasługuje fakt, że w związku z przeprowadzanymi naborami do LGD nie wpłynęło w 2017r żadne odwołanie.

**Wnioski z dyskusji:** *Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?*

Działania Biura LGD „Zielone Sąsiedztwo” są skuteczne i zgodne z Harmonogramem realizacji Planu Komunikacji na rok 2017. Pracownicy uczestniczą w szkoleniach zgodnie z Planem szkoleń - są to zazwyczaj szkolenia niskobudżetowe lub bezpłatne.

Z przeprowadzonych ankiet wynika, że poziom obsługi beneficjenta jest zgodny z założonymi standardami.

W 2017r nie badano społecznego odbioru realizacji LSR. Na obecnym etapie wdrażania LSR nie jest możliwe badanie trwałości skutków wsparcia.

#### **Zalecenia:**

- zaanimowanie spotkania Zarządu LGD z przedstawicielami Gmin Członkowskich (Burmistrzami) w celu doprecyzowania działań prowadzących do efektywniejszej współpracy.
- podniesienie składki członkowskiej od Gmin członkowskich w celu ustabilizowania sytuacji finansowej Stowarzyszenia i zwiększenia możliwości aplikowania LGD do zewnętrznych konkursów wymagających wkładu własnego finansowego,
- zwiększenie zakresu szkoleń i zabezpieczenie funduszy przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji pracowników Biura LGD.

## **XI. Podsumowanie**

*Sposób wykorzystania rekomendacji i wniosków z Warsztatu Refleksyjnego:*

Poziom realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju jest adekwatny do obowiązującego harmonogramu. Osiągnięcie wskaźników produktu określonych jako tzw. Kamienie Milowe jest możliwe.

Rekomenduje się kontynuowanie podejmowanych działań w ramach realizacji LSR, budowanie pozytywnego wizerunku LGD „Zielone Sąsiedztwo” na obszarze LGD oraz szerokie promowanie możliwości pozyskania środków za pośrednictwem Stowarzyszenia. Realizacja założonych celów LSR będzie możliwa przy dalszym uwspólnionym, harmonijnym, partnerskim działaniu Gmin członkowskich.

Informacja o przebiegu i efektach realizacji Warsztatu Refleksyjnego zawierająca rekomendacje w poszczególnych obszarach podlegających badaniu i wewnętrznej ocenie, zostanie upubliczniona poprzez zamieszczenie na stronie internetowej LGD i rozesłana do wiadomości do Burmistrzów członkowskich gmin.

Raport została zaakceptowany na posiedzeniu Zarządu LGD w dniu 22.02.2018r.